

ZOMBOR és VIDÉKE

POLITIKAI LAP.

Hirdetéseknél két hasábos petit sora 16 fill., többzori betáratással megfelelő engedélyny. Nyilttér sora 30 fillér.

Feladv. szerkesztő:

Lapkiadósnak:

Dr. DONOSZLOYITS VILMOS. OBLÁT KÁROLY.

Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor.

Megjelenik vasárnap és csütörtökön.

Khuen-Héderváry Károly lemondott.

A képviselő ház tegnapi ülésén a miniszterelnök nyilatkozatát a Körber ügyben még a szabadelvű párt sem vette tudomásul, hanem annak napirendre tűzése mellett szavazott: ennél fogva gróf Khuen-Héderváry Károly az ülés után félórai miniszteri tanácsot tartott és azután *sürgőnyileg jelentette be Ő Felségének lemondását, kérve felmentését.* Ennek következtében Khuen-Héderváry Károly nem ment Bécsbe — mint az eredetileg tervezve volt, — hogy a császár fogadtatásán a király oldalán a magyar kormányt képviselje, hanem Budapesten maradt. **Gróf Khuen Károly ma a képviselőházban bejelentette, hogy a miniszterelnökségről lemondott.**

Csak higgadság és türelem!

Vegyünk erőt hazafiúi mély fájdalomunk és hagyjuk érvényre jutni azt a józan fajlentartó magyar okosságot, amelyről híresek vagyunk.

Jobban mint valaha, van szükség arra, hogy türelmesek legyünk és higgyünk és bizzunk Magyarországot csillagában, melyet a százados viharokon keresztül annyiszor takart el a felhő, hogy koromsötét éjszakákon tapogatózott ez a hazá. De elszórt a felhő, ha nem magától, akkor vihar jött, amely elkergette, ismét kigyúlt a csillag, hogy utánna felkeljen a magyar szabadságnak századokon át leszállott napja.

Bizalom az ősi erényben!

Ez volt a jelszava a királynak, amikor alkotmányos trónusát elfoglalta.

És mi bizzunk is a mi erényeinkben: hazánk, szabadságunk, nemzeti önnállóságunk és nemzeti nyelvünk kimondhatatlan forró szeretetében, melyért ömlött a magyar vérnek ki nem apadó patakja századokon át. Bizzunk most is rendíthetetlenül és törhetetlenül, hogy amíg Magyarország lesz ez az ország, addig az uralkodó faj akaratán kívül más akarat tartósan érvényesülni itt nem fog. Magyarország a magyaroké és az marad e világ végéig!

Türelem! Fekesszük magunkat.

A háza bőcsé a legutóbbi koronázás idején kiadott egy fájdalmas, magasztos jelszót:

Fátyolt a multra!

Ó, mint szakítja, marcangolja azt a fátyolt betek óta egy idegen, ellenséges országból nekünk támadt vihar. Csak lobogj fátyol, csak szakadj! Csak semmisülj meg gonosz multaknak szemfedője, had lássunk tisztán! Külön és más Körbereknek is szemébe nézett már ez a nemzet!

De csak higgadság.

Egy olyan nagy s erejének tudatában levő nemzet, mint a magyar, magának és a világnak is tartozik azzal, hogy nagy dolgait, nagy bajait komoly méltósággal intézze el.

Tartsunk össze magyarok!

Simuljanak el, legalább e komor napok tartamára a társadalmi és egyéb ellentétek; mert mindnyájunknak édes anyjától, a házáról van szó, mely ápol s ellakar s ahol élni és halni kell. Legyünk egyek, összeforrottak és széjjelválaszthatatlanok abban a tudatban és elhatározásban, hogy legválságosabb pillanatokban a háza oltárára áldozunk mindent.

Vezessen bennünket a bölcs belátás és ne adjunk semmit sem azokra, akik hamis, Magyarország dicső multjához nem méltó tanokat hirdetvén, port hintenek a szemünkbe és el akarják bennünket téríteni a magyar nemzeti igazság utjáról.

Egy fikarczynit se engedjünk azon követelésekből, melyekhez jogunk van. Lehet, hogy most nem időszerű élére állítani a helyzetet, de hogy el fog jönni az idő, midőn jogaink diadalmasan érvényre fognak jutni; ezt higgyük, mint azt, hogy Isten van az égen!

Ne adjunk szemünkben helyet a csüggedésnek és lemondásnak. A higgadsággal, türelemmel és józan okossággal karöltve járjon a biztos tudat, hogy ami a miénk a történelem, a faj és a meggyőződés igazságánál fogva, azt még a pokol hatalma sem veheti el tőlünk.

Mert mi vagyunk az a nép, mely ezer esztendő előtt itt, az ellenséges népek árjának közepette hazát alapítottunk, azt nagygyá, szabaddá és magyarrá tettünk. Mi vagyunk az a nép, melynek hivatása és küldetése van a népek sorsát intéző Úr jóvoltából.

Várjunk és alkossunk.

* **A jegyzők óhajjtásai.** A magyarországi községi és közigazgatók országos központi egyesülete a múlt hó 30-án Budapesten tartotta meg évi rendes közgyűlést, mely élénk világot vet azokra a bajokra, melyekben a közigazgatás e legszükségesebb munkái sanylódnak. Mert a közigazgatási ügyvitel egységes szabályozása több irányban bármily ügyös hatást eredményezett, ánde azt a hibás rendszert, melyben közigazgatásunk fejlődött, nem bírta minden vonalon annyira leküzdöni, miként reményltek. Az egyszerűsítési törvény a községi törvény megfelelő módosítása nélkül nem hajtható végre. E mellett az is lényeges szükség, hogy az egyszerűsítést a többi kormányzati ágak ügykörüire is kiterjesszék. Addig azonban, míg ezek a mélyreható intézkedések a politikai bizonytalalmak megoldása után a közigazgatás általános rendezésének most még alig sejtethető idejében megtörténhetnek, sürgős szükségnek tartják a jegyzők a következőket: 1. Az állami adóügy kezelésnek minden ágra kapcsoltsák ki a jegyző hatásköréből s az adóügyi adminisztráció bizassék állami közegekre. 2. A községi és közigazgatók fizetésének minimuma 1600 koronában alapítassék meg, 200 koronás ötödéves korpótlékkal. A korpótlékot az állam fizesse. 3. Alapítassék a jegyző a községi közigazgatás élére, megfelelő hatáskörrel förluházva. 4. A jegyzők fizetését saját pénztárából előlegezze az állam s tegye lehetővé, hogy a jegyzők fizetésüket havi részletekben, rendszeren megkapják. 5. A községi közigazgatásban szükségessé válik az állami költségvetésben való alkalmazása törvényben biztosítottassék. 6. A jegyzők nyugdíjgyége, a néptanítók nyugdíjgyegének módjára vétessék állami kezelésbe. 7. Alkottassék meg a tisztviselők felelősségéről szóló törvény és a szolgálati szabályzat. 8. Töröltessék el a pusztai biztosok fél pótadómengességi joga. Nincs benne kétségünk, hogy — amint a béke helyreáll — a kormány és a törvényhozás tudatában a jegyzők és a községi közigazgatás nyomásból helyzetének komolyan fontolóra veszi a jegyzők kívánóságait.

* **A vármegyei pótadók beszedése.** A vármegyei pótadók beszedésére néve a belügyminiszter az összes törvényhatóságokhoz rendeletet intézett, mely s rint az állami költségvetés megállapítására vonatkozó törvény hiánya a főnyereszen megállapított vármegyei pótadók beszedését nem akadályozhatja, miért is mig az 1903. évre az állami adók kivételese foganatosítva nincs, a beszedés az 1903. évre törvényesen kivett állami adók arányában teljesítendő.

Lódijazás Zomborban.

Nem lehet nagyobb öröme a gazdáknak, ha fáradságának eredményét ember-társai elismerik. A földműves osztály vágyainak ne továbbja az, ha büszkeségét, lovát mint formását, hibátlant, szépet elismerik, kitüntetik. Ezen ambíciójának fo-

kozát midőn a vármegyei gazdasági egyesület újabb programjában fokozatosabban felvette, nagy eredményt ért el a lótenyésztés terén vármegyénkben; — bizonyítja a vasárnap városunkban megtartott nagy számú, formás, hibátlan, kifogástalan csont és izomzatú s mi fő jó lábú loanyag.

Latinovits Pál főispán gazdasági Egyesületi elnök nagy számú közönség jelenlétében alkalmassági beszédet mondott a lótenyésztés mellett a lótenyésztési akttal, Zombor város intelligens közönségéből sokan jelentek meg. A díjazás után a vidéki közönséget Zombor város közönsége megvendégelte — egész nap vig élet volt zene szó mellett. A bíráló bizottság három osztályban működött. A rendezés melletti munkáját Gyurgyovány György Egyetesi titkár fáradhatatlan buzgalommal végezte, — melyért őt méltán elismerés illeti. A bajai méntelep részéről Kállay István százados velt jelen.

Díjakat nyertek.

I. Osztályban csikókkal felvezetett anyakancák után díjat nyertek:

100. kor. Tomi Péra (Szivac), 80 kor. Szigeti József (Ó-Morovica), 60 kor. Vég Mihály (Bácsfeketehegy), 40 kor. Jalesits Lázár (Zombor), 20 kor. Szigeti Bálint (Ó-Morovica), Samu Márton (Bácsdoroszló), 10 kor. Varga István (Szilágyi), Varga István (Szilágyi), Vukicsévszky Stefán (Zombor), Lugumerzky Tósa (Zombor), Vidákovits Antal (Nemesmilitics), Farkas József (Doroszló), Hasz Miklós (Apatin), Szredojev Száva (Zombor), Arblaklus Manojlo (Zombor), Sáríts Szima (Zombor), Milla Mihály (Zombor).

Arany oklevelet kaptak: Gatti Nyita (Gara), Gräber Ferenc, Szuppek Béláné és Vámosherher kollektív kiállításért, Brand Antal (Gákova), Subajda József (Gombos), Nasztatis Száva (Zombor), Hahn József (Rigyica).

Ezüst oklevelet nyertek: Horvátovits Szipó (Zombor), Fündess Antal (Gákova), Kling István (Gara) Hoffman Miklós (Cservenka), Vukicsévszky Péter (Zombor).

II. osztály 3 éves kancacsikók után nyertek:

Brbaklits Miklós (Zombor) 80 koránál, Romints Rankó (Sztapár) 60 kor., Pavkov Páva (Zombor) 40 kor., Perus Antal (Gara) és Kovacsits Tósa 20—20 kor., Vlasovits Pál (Zombor), Lugumerzky Tósa (Zombor), Nasztatis Száva (Zombor), Burghardt József (Priglevicszentiván), Gyurgyevits János (Dorszló), Igyusky Kuzman (Zombor), Gyenits Mihály (Baracska), Ráczity Damján (Zombor), Ambrasits János (Ómorovica) egyenkint 10 koránál.

Arany oklevelet Szauerborn Károly nyert. Ezüstoklevelet nyertek: Dóits Miklós, Bandobranszky Kószta és Berus Ráda (Zomborból).

III. osztály 1—2 éves kancacsikók után: 60 kor. Relus Márkó (Zombor), 40 kor. Hoffman Miklós (Cservenka), Hahn József (Rigyica), 20 kor. Beretics Alajos (Zombor), 10 kor. Másits Novák, Liviusz Márkó (Zombor), Jánosi György kupuszina.

Arany oklevelet kaptak: Pavkov Péré,

Dsits Marián, Fratricsevics Béla, Bosnyák Marián, dr. Bikár Nenád, Loógó József. Ezüstoklevelet nyertek: Gruits Vládó, Lázits Mladen.

IV. osztályban egy és két éves méncsikók után nyertek: Loógó Simon (Zombor) 50 kor., Másits Novák (Zombor) 30 kor., Kovacsits Kószta (Zombor), Pestalits Máté (Gara), Stumberger Tamás (Apatin), Kasper János (Priglevicszentiván), Bandobranszky Lázár (Zombor), Pein Pája (Ó-Szivac), Szék József (Priglevicszentiván), Flusarav Obrád (Zombor), Dujmovits Péter (Zombor), Mándits Iván (Szántova) 10—10 koránál.

V. osztályban 3 éves és idősebb mén után nyertek: Eifrid Adám (Rigyica) 50 kor., Vukicsévszky István (Zombor), ifj. Saind Imre (Doroszló) és Dara György (Baracska) 10—10 koránál.

A „Bácsmegeye” és a „Bácska.”

Fel lettünk kérve Latinovits Géza országgyűlési képviselő úr alatti sorainak közlésére. Hogy t. olvasó közönségünk a választ megérthesse, — szükségesnek tartjuk a két hírlap között kifejtett polemikát leközlölni.

A „Bácsmegeye” szerkesztői ízenetében ez jelent meg:

K. S., Bezdán. A „Bácska” keddi számában megjelent tudósítás fantázia születésénye. A legtöbb adat alapatlan. Kacagni való a „kiküldött tudósító”-nak az a híradása, hogy a császárszombat délután jött meg és hogy vasárnap délelőtt Bezdán előtt hajózott. A császárszombat nem jöhett meg s vasárnap délelőtt nem hajózhott Bezdán előtt, mert vasárnap délután 4 órakor érkezett Karapánásra. Így tehát a Bezdáni lakosság csak a „kiküldött” tudósító úr pompásan működő fantáziájában jelenhetett a Duna partjából a német császárral. Nevetni való az ez értesítése is, hogy a császárszombat délelőtt itentiszteletet hallgatott. A feledelem a délelőtti tudvaleglen utazás közben a vonat b. tiltette őt pedig nem igen szorított itentiszteletet tartani. A tudósító úr élénk emlékező ereje a vissza névedezte a 6 év előtti eseményekre; ekkor csakugyan volt is itentisztelet a császárral. Ezutt azonban ilyen Magyarországon történt nem volt. Komikus hatása van a tudósítás az a részének is, hogy Bezdán utazás csakugyan hamisított a kiküldött és budapesti újságírók; mert szerkesztőnkön kívül egyetlen újságíró se mutatkozott Bezdánban. Ha a Bácska „kiküldött” tudósítója mégis tud ilyenekről, nevezzen meg néhányat; mi hajlandók vagyunk minden fej után 100 koronát jöteknözésére fizetni. És végül a Kóris-erdő leírását, melyet a „kiküldött tudósító” a saját névaláírásával látott el, tudósítóit helyismeretességgel a Pécsi Napló vasárnapi számából ollozta ki. Erre a megbízhatatlan tudósításhoz gratuláltunk a Bácska olvasóinak.

Erre a „Bácska” ezt válaszolta:

A „Bácsmegeye” legutóbbi számában ön, Pető Lajos szerkesztő, Vilmos császárszombat történetéről szóló tudósítását a fantázia születésényeinek, adatait legnagyobb mértékben alapjaitonak mondja s gratulál lapunk olvasóinak az ilyen tudósításokhoz. Tisztelettelos hírlapírói felfogás szerint meg nem engedhető dolog az, más lap tudósításait gúnyolódás tárgyává tenni azon czélból, hogy ez által az illető maga magának csináljon reklámot. Tudósításaink hitelességének védelmére tehát egyáltalán nem akarok kelni, mert írásait egyáltalán nem veszem komolyan s erős a hitem, hogy ön Pető Lajos szerkesztő, a gazdájá, Latinovits Géza országgyűlési képviselő úr, a kinek gavalléroságát, lovagiaságát és jóérzékét nagyon jól ismerem, — ezért az izléstelenségért érdeme szerint jól meg fogja pirongatni.

Dr. Balogh Ernő.

Erre ismét a „Bácsmegeye” következőképpen felelt:

Ebből a magasaróptól, szellemes ötletektől duzzadó, megkapó stílusban megírt válaszban mindenekelőtt kiténik, hogy a „Bácska” szerkesztésége, nem lévén képes a mi állításainkat megcáfolni, beismeri, hogy a kérdéses tudósításának szerkesztői ízenetünkben jelzett adatai valótlanak.

Dr. Balogh Ernő urnak a tisztelességes hírlapírói felfogásra vonatkozó észrevételére az a megjegyzésem, hogy minden okos, józan és becsületes ember szerint nem az vét a szemérmesítikai tisztesség ellen, aki egy lapnak tudatlanságára, a té-

nyek szándékos elferdítésére és az ollós visszataszító mesterségére hívja föl a közgyelmelnet s így az ilyen körök hírlapíróidalmi szellem tovatörődésé megakadályozza, hanem az éjt bémelmet a hírlapírás jó hírnévén, aki feleltes, lelkiismeretlen munkásságával fölültehi jobiszemű olvasóit s így megrendíti a közönségnek az újságok megbízhatósága iránti hitét és bizalmát.

Dr. Balogh Ernő urnak az ő ismert józólásával és tapintatásával Latinovits Géza országgyűlési képviselő, lapunk vezérőft is belekevel a dologba, azt mondván, hogy mint „gazdám”, bizonyára meg fog pirongatni Dr. Balogh úr a saját szerepét nyilván nekem számba, a Hittörvény czég szerepét pedig lapunk vezérőft óhajta rólamból. Ő ugyan is figyelt embe-re a Bittermann-czégnek, mely így büszkén hirdetheti, hogy ilyen szemérmes emberek a gazdái. Engem azonban senki se fizet, se Latinovits Géza, se más. En nem engedje, hanem munkálása vagyok Latinovits Gézaéknak. Csekély erőmmel, foglalkozás tudósít, de horfui lelkesedésem egész melegével segít nekik abban a nehéz küzdelemben, melyet a gazdaságadalmi helyzetnek javítása és a humanus és kulturális törekvések előbbrevitele érdekében törhetlen kitartással és elszántsággal folytat. És segítenek neki önzetlenül minden anyagi érdek nélkül.

Dr. Balogh Ernő urnak az a megjegyzése, hogy írásomat nem veszi komolyan, olyan megrendítő hatást tett reám, hogy a toll szinte lecsúsz a kezemből Mert lát, tetszik tudni, minden vágyam, törekvésem, küzdelem az volt, hogy dr. Balogh Ernő úr elismerését vívjam ki.

Szerencsére komolyan veszem engem és komolyan veszi a „Bácsmegeye”-t előfizetőinknek mindinkább növekvő lelkes csoportja.

Pető Lajos.

Vége Latinovits Géza következőképen nyilatkozik:

Válasz dr. Balogh Ernő urnak.

Hosszabb távollét után, csak a mai napon érkeztem haza és így most szereztem értesülést a tollharcról, mely a „Bácska” és a „Bácsmegeye” hírlapok között folyt. Az úgy engem felette kínosan érint, különösen azért; mert dr. Balogh úr jónk látta személyemet is belevonni a tusában, pedig ellensége vagyok a hírlapi polemikának — de ezuttal nem térhettem ki a nyilatkozás elől, mert hallgatással nem intézhetem el a személyemre vonatkozó állítást.

A mint látom dr. Balogh úr nincs tisztában a helyzettel, melyben én a „Bácsmegeye”-vel állok, — erről óhajtom őt felvilágosítani: A többi között engem ő a „Bácsmegeye” illetőleg a szerkesztő, Pethő úr gazdájának nevez. Nos hát, minden egyéb lehetek csak épp gazda nem. Tény az, hogy annak idején, a lapalapítás eszméje tölem indult ki, és a lap fenntartása érdekében propagandát is fejtettem ki, de ez talán nem indokolja azt, hogy a lap az én tulajdonom. A lap jövedelme teljes egészében a kiadó-szerkesztőre, az anyagi részhez semmi beszállásom nincs, azt sem tudom van-e jövedelem és mennyi? soha meg nem kérdeztem. A szellemi részt szintén így vagyok. A megjelenendő cikkek nekem soha sem lettek mutatva, akkor szerzek a tartalmáról tudomást, midőn a lap megjelenik. Azon körülmény, hogy a lap élen nevem áll, csak annak tulajdonitandó, hogy a lap alapításakor a szerkesztő neve a megyében ismeretlen lévén, kellett némi garancia a lap irányát és vezetését illetőleg. De már akkor is kijelentettem a szerkesztőnek, hogy neveztem csak azon esetben adom oda, ha a lap iránya és hangja a kellő mederben lesz tartva. Tehát csak bizonyos körülmények között és nem véglegesen, ezen bármikor változtathatok.

Mindezekből láthatja dr. Balogh úr, hogy a „Bácsmegeye” e hó 16-án, a szerkesztői ízenetek között foglalt közleményről nekem sejtelmem sem volt, — annak

jelenését elő nem mozdítottam, de meg sem gátolhattam. Remélem, hogy tisztelt Baloghy ur, mint lovagias és igazság szerető ember, tévedését be fogja látni és jövőre személyemet ki fogja hagyni az ilyenemű vitákból, melyhez utóvégre is semmi közöm, — lévén az a „Bácska“ és a „Bácsmege“ külön saját ügye. Nem tudom megmagyarázni, miért kellett nekem ez ügyben szerepelni.

Ezzel az ügy hírlapi részét részemről befejeztem nyilvánítom.

Kelt Borsód, 1903 szept. 28.

Latinovits Géza,
orsz. képvis.

Hirek.

* **Kitüntetés.** Mint előző számunkban jeleztük, — a hivatalos lap vasárnapi száma hozta, hogy Popp György kir. tanácsos zombori pénzügyigazgatót Ó Fel-sége a király a III. osztályú vaskorona renddel tüntette ki.

* **Áthelyezés a csendőrség-nél.** A belügyminiszter Szentmihályi Lajos hadnagytól, a szegedi II. csendőrkertülethez tartozó verseczi szakasz parancsnokot hasonló minőségben Zomborba helyezte át.

† **Gertinger Pál dr.** A mély részvét és szeretet jeleivel, a koszorúk tömegeivel elborított koporsót — mely az élte delén elhunyt és anyni szép reményekről még jogosított Gertinger Pál dr. hült temét zárt magába — óriási nagy közönség kísérte utolsó útjára a Róchus-temető családi sírboltjához. A vármegyei és városi tisztikar, az ügyvéd-egylet testületileg jelentek meg a temetésen főnökeik vezetése alatt, kiknek két Latinovits Pál főispán haladt, kelen tisztelőinek nagyszáma követett. A Fernbach család minden tagja ott volt — lerovandó rokoni gyászát és feliratos koszorúkat helyeztek a koporsóra. Az imaházban, ahol a Meránból hazahozott porhüvely volt felravalozva — Wagner Gusztáv újbírsági lelkész búcsuztatta el, — míg a sírboltnál Korossy Emil lelkész mondott szép beszédet. A család a következő gyászjelentést adta ki: özv. Gertinger Pálné szül. apatiné Fernbach Anna a maga, úgy sógoróné Gertinger Erzsébet és nevelt fia Pöldényi Béla, továbbá az összes rokonság nevében legmélyebb fájdalomtól lejtött szívvel tudatja, hogy halm szeretett férje, jó fivér, legjobb apa és rokon dr. Gertinger Pál ügyvéd, Zombor szab. kir. város volt tanácsnoka, a zombori ágostai evangélikus hitközség felügyelője, a bács-szeremi ágostai evangélikus esperesség II. felügyelője folyó hó 21-én esti fél 11 órakor Meránban életének 43-ik és boldog házasságának 12-ik évében visszaadta lelkét alkotójának. A drága halott hült tetemeit Zomborba szállítva, az ág. ev. templomból folyó hó 28-án délután 4 órakor a szent Rókusról nevezett temetőben levő családi sírboltra helyezik örök nyugalomra. Zombor, 1903. évi szeptember hó 25-én. Béke poraira. Aldás emlékére. Özv. Fernbach Balintné szül. Vill Anna, anyósa. Özv. Szegfy Mórné született Kánya Emilia, nagynénje. Fernbach Erzsébet, özv. Fernbach Antalné szül. Fernbach Anna, Fernbach József és neje Huber Aranka, Fernbach Károly és neje Karácson Dóra, Flatt Viktorné szül. Fernbach Angéla és férje Flatt Viktor, Fernbach Bálint, Fernbach János és neje Lelbach Miczi, Pilaszánovits Józsefné szül. Fernbach Róza és férje szül. Pilaszánovits József, Fernbach Zsuzsa, sógorai és sógorónői.

* **Zomborban** a vármegyei gazdasági egyesület által folyó évi október hó

11-én lövész és 18-an ügélő verseny rendezték.

* **Iskolatársak találkozósa.** A zombori állami főgymnasiumban 25 év előtt érettségit tett tanulók — az év folyamán Zomborban összejevitelt tartanak. Negyed század előtt érettségit tettek: dr. Bikár Nándor ügyvéd Zombor; Dr. Donoszlóvits Vilmos orvos Zombor; Juhász Jenő törvényszéki bíró Újvidék; Keck Zsigmond ref. lelkész Cserevka; dr. Lovász Andor ügyvéd Zenta; Schandlbacher József miniszteri tanácsos Budapest és Dr. Zsvikovic György orvos India, Meghalt: Dr. Barrassovics István ügyvéd Zombor, Tanárok közül kettő él: Szöl Sándor és Kovács Jenő.

* **Egy régi bácskai affér.** Gróf Vay Sándor érdekes visszaemlékezéseket közöl régi afferekről, amelyek abból származtak, hogy egyes magyar urak Bónis Sándorhoz hasonlóan nem tűrték az osztrák tiszteknek magyarok ellen való gyalázkodását és boszantását. Ezek közt olvassuk a következő érdekes bácskai dolgot: Szemző István a hatvanas években egyik legelőzlegebb gavalérja volt a Bácskának. Vasbottal hatszáz mulinét kivágott egyfolytában. Szabadkáról Szegedre menet, a hid felé közeledve, eleje került három osztrák lovastiszt. Egyre kocsija előtt nyargaltak, orra alá verve a port, ami nagyon boszantotta Szemzőt. Megparancsolta kocsisának, állna meg, hadd nyargaljanak el a tiszték, erre azonban ők is megálltak s csak akkor indultak el, mikor Szemző kocsisa is tovább haladt. Éppen a vámfizetésnél történt ez, ahol aztán a nemes ur amugy magyarosan leteremtette a tisztéket. Ezek elégtételért kiabáltak: — Én is azt akarok! — mondta nyugodtan Szemző, azután behajtatott a szegedi hadparancsnok X. tábornokhoz, követelve, hogy a három tiszt egymásután verekedjék meg vele. A generális ezt el is rendelte, de a tiszték megtudva, hogy az általuk fölbozantott magyar ur a híres Szemző Pista, úgy megijedtek, hogy az ezred vívomesterét állatították vele szembe, akin egy hatalmas vágással mély sebet ejtett, aztán gondolván, vége a párbajnak, tisztelgett kardjával. A vívomester azonban erre hátulról, orvul támadta meg Szemzőt, több súlyos csapást mérve rá. Oly sebesen történt mindez, hogy a segítők se bírtak közbelépni, az eset azonban olyan kínos felülést s oly ingerültséget keltett, hogy a tiszt megvált eredetől s külföldre menekült. Szemző még ott is sokáig kereste, de úgy eltűnt, mintha a pokol nyelte volna el. Ehhez mi még hozzá tesszük, hogy Szemző István bal karját érték a kardcsapások, midőn azzal a fejtágásokat védte. Felső karja és kéztő izülete fölött több, csontig érő vágásokat kapott, a vérzést az orvosok alig bírták elállítani. Dr. Balassa Jánost Budapestről külön vonaton hozták le Szegedre, ki három óra hosszágú tartó varrásokkal eszközölt, — de a bal kar izomzsugorodások folytán béna maradt; de a jobbal annál jobban forgatta még ma is a kardot és hajtja acélizommal tüzes lovat.

* **Alba Nevis,** lapunk kedves munkatársa hosszabb időre távozik körünkől; a fővárosba megy, hol a telet fogja tölteni. Birjuk azonban azon ígérletét, hogy onnét is fel fogja keresni lapunkat szellemes tárczáival.

* **Zombor város költségel-irányzata.** Zombor sz. kir. város 1904. évi költségelirányzata az október hó 6-án megtartandó közgyűlésen tárgyalják. A mérleg így lett felállítva: Bevétel 734,514:46 kor. kiadás 733,410:04 korona. Mutatkozik felesleg 1104:42 korona. A bevételhez hozzá van véve 200.000 korona városi pótdadó, ami 50%-nak felel meg. Az 1904. évre költségelirányzatilag a

következő újabb tételek lettek felvéve: Irodai szükségleteknél 400 koronával több lett felvéve. A faiskola szaporításánál 200 korona magoncok beszerzése. A szabad lyceum egyesületnek 400 korona segély. A város háza hivatal helyiségei átalakítottak. Egy utca seprő gépre 2000 korona. Díszkert és faiskola munkások új egyenruhát kapnak. Schweidel szoborra 2000 korona. Színház szálloda átalakításra 6000 kor. A közvezési alap költségek vétésénél a városi járdák, hidak és átjárók, nemkülönben utcák és terek rendezését teszi kiállításra, a Tanács a mérnöki hivatali javaslata alapján, nem különben javasoltatik, hogy a szegény-házról a Haméder-féle hidig elterülőtestet folytatódólagosan keramittal köveztessek ki és erre mint 1-ös részlet 4000 korona van előirányozva.

* **Az államvasutak új menetrendje.** Az államvasutak téli menetrendje megjelent már, mely azonban vonalaink semmi változást nem mutat fel. — Vonalaink menetrendjét különben lapunk legközelebbi számában közölni fogjuk.

* **Katonák ellenőrzési szemléje.** Honvédek: október 9., 10. és 12-én Szemes-féle vendéglőben és kir. közös hadsereghelyek: október 21., 22., 23. és 24-én a Ferencz József-laktanyában. Népfelkelők: október 26., 27., 28. és 29-én Szemes féle a 2 fekete lóhoz címzett vendéglőben.

* **A nyomdászok mulatságuk** folyó hó 26-én este tartották meg. — A műsor — mely, miután Szalay Frigyes alkalmi beszédét nem tartotta meg, négy énekszámából és egy monológból állott. A nyomdászokból összeállított férfiak igen szépen adta elő darabjait. Dömötör Sándor szép zamatos kiejtéssel adta elő monóját. — A rendezés körül Szabó Gyula betűszedő, a helyi csoport elnöke igen sokat fáradozott. Előadás után tánczra kerekedett a fiatalok és mulatott reggelig. — Csak az sajnálatos, hogy ezen intelligens iparos sereg mulatságát oly kevés közönség látogatta meg. — Más városokban a nyomdászok mulatságai a legelőkelőbbek s a helyi intelligencia kedvelt szórakozása.

* **Fogházra itélt földbirto-**kos. Vélkes gondatlanság juttatta ifj. Vojnich Ottó előkelő szabadkai földbirto-kost a vádoltak padjára. És a bíróság pálcát lőtt felette, mert gondatlanságából megölte unoka-testvérét, a kit pedig szívéből szeretett, aki-ért valósággal rajongott. A szomorú eset, melyet annak idején részletesen ismerteltünk lapunkban, a következő: Ifj. Vojnich Ottó ez év május 28-án unokafivérének, ifj. Vojnich Bélának nagyfényi pusztáján időzött. Az unokatestvérek között fegyverről folyt a szó, melynek során Vojnich Béla vadászfegyverével célozgatott. Vojnich Ottó sehogyssem volt kibékülve Béla ügyellen mozdulatával s azért kivette kezéből a fegyvert és mutatta neki a fogásokat, közben a fegyver eldőrdült és Vojnich Béla mellén találva eszméletlenül rogyott a földre. A szerencsétlen rendőrbiztos még másnap kihelte lelkét. Ifj. Vojnich Ottót azután a szabadkai kir. ügyészség gondatlanságából okozott emberölés vétsége miatt helyezte vád alá és ügyében ma ítékezett a bíróság. Vojnichot dr. Lipozencsics Lászlár védte. Vádolt a tárgyalás folyamán azzal védekezett, hogy nem tudta, miszerint a fegyver meg volt löltve. A bíróság azonban nem vette figyelembe vádolt védekezését s ezért a vád- és védbeszédek elhangzása után ifj. Vojnich Ottót gondatlanságából okozott emberölés vétsége miatt 1 hónapi fogházra ítélte. Az ügyés megnyugodott, elítélt és védője felebbesztek.

* **Elfogott betörők.** A székes-fehérvári rendőrség Tosaki Mihály madarasi illetőségű urasági inast elfogott, kit több betörés reábizonyult mit két munkatársával elkövetett.

† **Halálozás.** Polyakovits Alajos nyugalmazott főgymn. tanár 1848/49-iki honvédfőhadnagy élte 77. évében Szabadkán elhunyt.

* **Színészek O-Bcsén.** Kúnhegyi Miklós színtársulata okt. 1-én megkezdte 10 előadásra szóló ciklusát O-Bcsén.

* **Csőd megszüntetés.** A szegedi itélőtábla tegnap tartott ülésében Bandl Pál szikvizgyáros ellen elrendelt csődöt megszüntette.

* **Az alföldi betyárvilág réme.** Ráday szegedi királybizlo-nak jobbkeze, Laucsik Máté meghalt 73 éves korában. Laucsik nem volt iskolázott ember, nem volt tanult jogász, mégis páratlan sikerrel végzte 35 év utolsó azokat a bírói vallatásokat, melyek az elől a „szegény-legények” garázdalkodásainak véget vetettek a magyar Alföldön. Laucsik eleinte nagybecskereki fűszerkereskedő volt. Ráday gróf egyenest a boltból vette őt maga mellé, hol aztán találatosságával és roppant szigorúságával nagy szolgálattal tett a közbiztonságnak. Elhalt a híres Ráday után Kormos, elhalt most Laucsik, a két rettegett magyar rabvallót, a királybiztosság főemberei közül senki sincs életben. Csak egy-két öreg rabvisell ember ha akad még, ki hihetetlen borzalmakat regél a szegedi Csillaghörtörnél.

* **Hymen.** Bier Arnold vukovári nagykereskedő jagyet váltott Loschitz Elza kisasszonnyal, Loschitz Alajos bezdáni földbirtokos kedves leányával.

* **Országos vásár.** A topolyai őszi országos vásár október 4. és 5-én fog megtartani, amelyre a kilátások nem kedvezőek, mert a hasított körmü állatok felhajtása a száj- és körfümfájás miatti zárlat miatt nem lesz megengedve.

* **A magyar vezényleti nyelv.** Érdekes, hogy a német vezényleti nyelvvel szemben mit mondanak a tények és tapasztalatok. I. Az osztrák-magyar birodalom hadseregében most is 3 nyelven komandíroznak a törvények szerint, és pedig németül az u. n. közöseknek és osztrák honvédségnek, magyarul a magyar honvédségnek, s horvátul a horvát honvédségeknek. II. A napokban fejtekte ki egy közöseknek szolgáló tábornok, hogy nem áll az, mintha a közös hadsereg két-nyelvűsége zavarra és bonyodalomra adna okot s a harcoképtiséget gyöngítendő. A dolog ugyanis az, hogy a magyarországi hadtestek ez idő szerint is nem egy, hanem két-nyelvűek, mivel minden hadtestbe hadosztályonként van beosztva a honvédség, amelynek vezényleti nyelve a magyar. Ma tehát a hadtesteknél igenis kétféle vezényleti nyelv van. Magyar és német. Ha azonban a király elrendelné, hogy a magyarországi hadtestek vezényleti nyelve magyar legyen, akkor a mai két-nyelvűség egyszerre véget érne s a magyarországi csapatok — közösek és honvédek — egynyelvűek lennének. III. Figyelemre méltó tapasztalatot mond el egy országgyűlési képviselőnek most megjelent rópi tá. A dolog az 1893-iki községi hadgyakorlatok alkalmával történt Say Gyózó altábornagyról. Az ellenséges hadsereg vezére Say altábornagy volt. A hadsereg a következő csapatokból állott. 1. Egy honvéd gyalogdandár. Vezény nyelv magyar. 2. Egy közös gyalogdandár. Vezény nyelv német. 3. Egy honvédszárczred, combinálva a 8-ik honvédszárczred egyik alosztályából, mely félcsapatnak vezény nyelve magyar volt és kombinálva a 10-ik honvédszárczred egyik alosztályából, mely másik félcsapatnak vezény nyelve horvát. Egy ugyanazon ezredben kétféle vezény nyelv. 4. Egy hadosztály tüzérezred, mely isztriai olaszokból állott. Vezény nyelv német. 5. Félsege. Say hadseregének különös dícséretét és elismerését fejezte ki, olyan vitézül oldotta meg feladatát. Csak később tudódott ki, hogy Say az összes vezényszavakat magyarul adta ki, mondván, hogy: „nincs hatalom, a miért németül komandírozzak.” Már késő volt, a dícséretet visszazárni nem lehetett. Nem is lehetett egyebet tenniük mint Sayt nyugdíjazni. Megtörtént.

* **Alapító tagok.** Kulpin, Ó-Kér, Piros, Járek, O. Soóve, Uj-Soóve és Petrovác községek a Budapesteni székelő Bács-megyei kör alapító tagjai sorába léptek.

* **Ülés a szegedi ker. és ipar-kamarában.** A szegedi kereskedelmi és iparkamara vasárnap tartotta meg teljes havi ülését Szarvady Lajos elnöklété alatt. Az ülés napirendjéből közöljük a következő megyei é. d. k. határozatokat: A kereskedelemügyi miniszter által alapított 100 koronás állami munkásjutalmakból a kerületre eső 5 jutalomra hármasmeljelölt tett a kamara és első helyen különös méltánnyal a kerület nagy vidékére, egy szegedi, egy szabadkai, egy hódmezővásárhelyi, egy bajai és egy kulai munkást ajánlott kitüntetésre és elhatározta, hogy kérti fogja a jutalmak számának emelését. Elhatározta a kamara, hogy ezentul a szakirodalmi művek megszerzését megkönnyítendő, az értékesebb művek jegyzékét időnkint oly biztatással küldi meg a kerület ipari és kereskedelmi testületeihez, hogy azok beszerzésénél a vételár felét a kamara fedezi. Részletesen ismertette az elnökség a kamara közreműködésével rendezett zentai mezőgazdasági és ipari kiállítás jelentős eredményeit és ezek között, hogy e kiállítás több mint 3009 korona fölülge ipari és gazdasági célcélokra fordították. Végül letárgyalta a kamara 1904. évi költségvetését, mely 45375 kor. 75 fillérrel szemben 43231 korona 40 fillér kiadást irányoz elő. Ebben 9000 korona van fölülve ipari és kereskedelmi célokra, 1375 korona pedig a kerületi munkaközvetítő költségeinek harmadrészen való fedezésére.

* **Rákóczy ünnepély Ó-Moroviczán.** A törzsgyökéres magyar város Ó-Morovicza lelkes közönsége, az „Olvasó kör” rendezése mellett ének, szavalat, ünnepi beszéd és estélyvel ünnepelt szept. hó 27-én vasárnap Rákóczy Ferencz dícső emlékét.

* **Gőzhajó-menetrend változás** áll be október hó 1-től fogva a Dunagőzhajózási társaság személyszállító hajójánál, amennyiben az eddig hetenként 3-szor közlekedett budapesti zimonyi hajójáratok megszűnnek. A budapest-mohácsi vonalon az eddigi menetrend változatlanul megmarad.

* **Bajai kórház megnyitása.** A bajai kórház annyira elkészült és fel lett szerelve a szükségesekkel, hogy a város október hó 1-én át veszi a vállalkozóktól a monumentális szép épületet és nyomban néhány nap múlva át is adja a forgalomnak. Hír szerint már október hó folyamán 120 elmebeteg lesz elhelyezve a kórházba, kiket az állam küld Bajára az ország különböző elmeagyintézetéből. Az új kórház igazgató főorvosa dr. Ladányi Mór e napokban már le tette a hivatalos esküt s így minden készen áll e humanus intézet megnyitására. Zomborban a kórház ügyét az október hó 6-án leendő közgyűlés tárgyalja — ezuttal már harmadszor.

* **A vasuti betörés.** Felteszt a múlt napokban Obcsén elfogta a csendőrség Nagy József (Varnyi) obcsesi tanjai korcsáros és Kovács János b. sztlamási cigány személyében, ok bontolták fel a zentai vasutálomlomon a multkorában a vasuti kocsiakat s onnan ruhanemű loptak el, továbbá Burány József zentai gazda kocsiját is ők vitték el, azonkívül

Petrovoszellő, Mohol, Sztlamás, Kula és Verhász községekben is ők követtek el a lopásokat és vasuti betöréseket, amit a vallásnál be is ismertek. Burány már haza is hozta ellopott kocsiját s a vasuti kocsihoz ellopott ruhaneműt is most már megkerül, mert a csendőrség nagy megnyűsítésben találta náluk vánkost, paplant, selyem szoknyákat, uj férfi ruhákat, sört, olajat, órákat, gyűrűket és mindentféle loptott cikkeket.

* **Zsebelő szabólegény.** Bischof Adam statisztisi szabólegény a napokban Baján a vonatnál jegy váltás közben Schossberger Miksa garat lakos zsebelő ki akarta venni ennek aranyóráját és lánczát, de nem sikerült, mert az ottlevő rendőr az atyafit tetten érte és bekísérte.

* **Vasárnapi munkaszünet a kaszárnyákban.** A hadsereg rendelteli közönség közzéteszi, hogy a gyalogsapato részére október elejével új gyakorlati szabályzat lép életbe, továbbá, hogy vasárnap és ünnepnapokon a fűszek és a legénység teljes munkaszünetet élveznek. Kivétel lesznek ez alól a következő esetekben: el nem odázható szolgálat, nagyobb hadgyakorlatoknál a marsok, készenlét és a katonák asszisztálása

* **Börtönvizsgálat.** Mult hó 25-én, pénteken dr. Eperjess Béla szabadkai kir. ügyész a topolyai járásbírósz fogházában vizsgálatot tartott és a tapasztaltak felett meglegedését fejezte ki.

* **Pénztáros választás.** A Ferencz-csatorna részvénytársaság budapesti központi igazgatósága a napokban tartott rendkívüli közgyűlésén a bajai pénztárosi állásra Auer Oszkárt választotta meg.

* **Eljegyzés.** Szárics János szabadkai városi számtiszt eljegyezte O-Kanizsán Schenk Irénkét.

* **Időjárás.** Sirius csillagvizsgáló a következőképp jósolja meg az időjárás a reánk következő hetekre: Szeptember 23-ától október 6-ig kevés esőzés várható, többnyire száraz s derült idő lesz s éjjel igen hűvös fagyokkal 28-an pár napi eső kezdődik. Október 6-án részletes holdfogyatkozás, a mely nálunk részben látható. Kezdődik 2 óra 40 perczkor, végződik 5 óra 55 perczkor. 7-én elsőrendű kritikuss nap, 11-től pár napi első viharral és hűvös éjjeli fagy.

* **Kereskedők nagygyűlése Szegeden.** A vidéki fűszer- és gyarmatáru nagykereskedők Szeged székhellyel jövő héten megalakítják az országos egyesületüket. A nyáron az egyesület szervezése ügyében Beregi Lajos szegedi nagykereskedő elnöklésével már értekezlet is volt Szegeden. Ekkor megválasztották az előkészítő bizottságot is, amely az egyesület megalakításának eszméjét emlékiratban fejtette ki. Az egyesület címe ez lesz: Vidéki Fűszerkereskedők és Gyarmatáru-nagykereskedők Országos Egyesülete. Az egyesület székhelye Szeged. Az egyesület célja, hogy minden irányban gonddozza a fűszer- és gyarmatáru-nagykereskedés ügyeit, hogy szolgálja a kereskedelmi ág fejlesztését és hogy tagjainak egyesület erejével megoldja a céltudatos, egy a közérdeketeknek mint a tagok közös igényeinek megfelelő érdekvédelem.

* **Hazafias irány a szabadkai kir. törvényszékénél.** Órjimmal regisztráljuk a szabadkai polgári fellebbezési bíróság következő határozatát: Egy szabadkai kereskedő beperelte az ottani járásbírósnál Tsch János németpárdányi lakost egy általa aláírt okirat alapjára. Alperes a szabadkai bíróság illetékessége ellen pergállo kifogással élt azon, az alapon, hogy nem tud magyarul és így nem értette, hogy mi az a szabadon választandó bíróság. A kir. járásbírósg helyt adott alperes kifogásának, mert felperes nem igazolta, hogy alperes tud magyarul. A fellebbezési bíróság dr. Polgár József elnöklété, dr. Solli Károly előadó és Streliczky Antal szavazó bírákból álló tahács-

ban alperes kifogását elutasította következő indok alapján: Annak bizonyítása, hogy alperes magyarul beszélni nem tud, őt terhelő, mert róla, mint magyar honosról az tételezhető fel, hogy az állam nyelvéért. Hazafiasságomból melegen üdvözlök ugyan a kir. törvényszék határozatát, de a perjog rideg áhásponyjából a kir. járásióság illetélt tartjuk helyesnek.

Közgazdaság.

Községi apaállatok biztosítása. A községi apaállatok biztosítása dolgában a belügyminiszter a következő rendeletet intézte az összes vármegyei törvényhatóságokhoz: A földművelésügyi miniszter ismételve felhívta figyelmemet arra a körülményre, hogy általános gazdasági szempontból, valamint a községek különböző érdekeinél fogva, mily fontossággal bír, hogy a községi apaállatok elhullás esetére biztosítva legyenek s ily eshetőségek miatt a község állattenyésztése apaállat nélkül ne meradjon. Bár a földművelésügyi miniszter a kerületi állattenyésztési felügyelőségek útján a hatóságokat s a gazdaközöniséget az apaállatok biztosításával foglalkozó intézményeknek az állattenyésztés szempontjából való különös fontosságáról saját részéről is felvilágítani igyekszik, mégis miután a biztosítás által a községeknek is megkönnyítették az apaállatoknak beszerzése s azzal, hogy azoknak jóllátására s megbetegedése esetén szakcsertő ápolására az illető biztosító-társaság is felügyel, az apaállatoknak használhatósága is előmozdítottatik s a belügyminiszter is szükségesnek tartotta az állatbiztosítás hasznára a törvényhatóságok figyelmét felhívni a végből, hogy hasznukat a hatóságán alatt álló községekkel megismertetvén, azoknak az apaállatok biztosítását hathatósan ajánlja.

Csarnok.

Tárgy, talán szerelem.

Nagy ribilliót okozott az ifjabb nemzedék között, hogy bajos kis Elzát, az ábrándos szemű felsőbb leányt, a mamája kíséri el az iskolába. Pontosan egyik nap úgy, mint a másikon a mama oldalán libegett el ablakunk alatt az Elza. A vélemények persze röpködtek a napsugaras tavaszi levegőben, mindannyian találgtatuk őket a nagy eseménynek. Egyik perczben ez volt a valósintű, a másikban valami más, míg a harmadik pillanatban egy újonnan szerzett adat tönkre nem silányította valamennyit. A kombinációk közül állandóságra egy sem tudott vergődni, minduntalan akadt valami, a mely megdöntötte még a csalhatatlannak hit bizonyítékokat is.

Legjobban aggasztotta azonban az érdeklődőket az, hogy a kis Elza csak mosolygott a mamája szigorúságán. Nem így voltak azonban barátinói. Ezek erőlyesen kikelték a mama ellen, sőt eleinte maguk között, később nyíltan. Elza előtt is kijelentették, hogy ez türehetetlen állapot. Utóljára a szegény az egész osztályra — az intézet legfelsőbb osztályára — hogy egy felsőbb leányt az édes anyja kisérgessen az iskolába.

Hiába volt minden, a mama kísérete állandóvá lett. Barátnői neveltségessé lettek, szeméremlobbantották gyávaságát, szegyeteljes kudarcát. . . Az Elza még ezen is mosolygott.

Ez a páratlan vakmerőség kihozta sodrúbból a leányhadat. Az Elza mosolya valami misztikus elemet vegyített a dolgába. Kezdték regényossé válni előttük és sejtelmük azt sugta, hogy nem minden alap nélkül való história.

Hosszas tanácskozás után egy esomó leány faggatni kezdte a kis regény hősnőt.

— Ugyan édes Elza — vették körül barátinói — hát mondj, mit tettél, hogy ez a szegény ért. Tudjuk már, hogy férfi van a dologban — mindenütt beszélük már — árul el tehát barátinóidnek szíved titkát!

Elza mosolygott. Elnézett leánytársai fölélt ki az intézeti kertbe. Eszrevett a zöldelő lombok között egy darab azurkék eget, ezt nézte merengve, hosszan.

Azután újra elmosolyodott s kacagva beszélt a leányokhoz.

— Bohó leányok! Hagyjatok békén. Bolondság az egész. . . A mama valami legújabb etikett szerint illetlenek tartja az egyedül való járást, még az iskola felé is. Ez az egyik oka. A másik . . .

Itt újra a kéklő égdarabra nézett; a leányok közelebb húzódtak, sejtévn, hogy most jön a java, mit csak suttogva lehet tovább adni.

— A másik az prózáibb. . . A mamának naponkénti sétákat ajánlott az orvos — napjában négyszer egy negyedórai sétát. — . . . Ő azután legjobbnak találta, ha az előbbi evvel összeköti.

A leányserg nagyot nézett. Elszállt minden illúzió, megsemmisült a előreszótt mende-monda. . . Ott hagyták az Elzát, nem imponált többé előttük a feltűnő kíséresi mód.

Elza ábrándos szeméin ez nem idézett elő változást. Már bejött a tanár úr is — ki nagyon jól ismerte az Elzát — még mindig régi gondolataival bajlódott a leány. Érezte, hogy mennyire félrevezette barátinóit; tudta, hogy a mai kijelentése leszálította arról a magasságról, hová búbajos szépsége révén emelték; tudta, hogy a mai nappal elvesztette érdekességét s visszasa süllyedt azok közé, kikről csak valami kitűnő felelet után szoktak beszélni a leányok. Végig zsongtak ez eszmék lelkén. hiúsága megszólalt. nagyot sóhajtott. de azután újra boldogan mosolygott, Föláldozta hiúságát, meghozta a legnagyobb áldozatot, de érezte, hogy nem hiába.

És erre a gondolatra, mintha oda künn a májusi verőfény még fényesebben tükröződött volna vissza a harmatos falevelekről, még élénkebben ragyogott a zöldelő lombok között a kéklő égdarab.

— Tali volt a pihegő keble vággyal, édes érzelemmel. Lázasan bizsergő érzés reszeltette meg tagjait, halvány arcán rózsákat fakasztott a vér, akarata elhagyta s kimondhatatlan türelmetlenség vett erőt rajta. révedező tekintete kitévedt a a kéklő égbe.

Emlékszik, hogy odahaza is így van már egy idő óta. Szeretné, ha egész nap

az ablaknál ülhetne, vagy a kertben időzhetne. Az ablaknál álmaait a verőfényben látta, oda künn a kertben meg szinte a magaskodásig tombolt a szív lihegő koblében s ilyenkor felugorva a pázsitról, kitéarta karjait s megölelte a semmiséget, a levegőt.

A tanár magyarázott. . . Elza képzetele az egyhangu előadás mellett egymásután utította meg a lefolyt napok eseményeit.

. . . Apró esztű, egy-egy emlékversben véget érő kalandjai voltak ő neki is, mint a többieknek, de akkor semmi különöset nem érzett, míg most. . .

. . . Most érezte, hogy valami forrongás van benne készülődben. . . . Eleinte a tavasz búbajos hatásának tulajdonította a változást. . . . később az olvasott regényeknek. . . . Mikor először érezte megrettent, később megszerette a furcsa, idegigító érzést, utóljára nélkülözhetlennek hitte s megvolt győződve, hogy e nélkül megszakadna léte.

Egyszer annyira erőt vett rajta e bódító hangulathalmaz, hogy lenn a lugasban, valami ismeretlen, légbőlkapott, névhez levelet próbált írni. Innen kezdődik az ő misztikus fellépése, innen az állandó kíséret. . . . A mama ugyanis megtalálta egyik ruhájában s ez elég volt arra, hogy mint éber anya, ne hagyja leányát többé magára. . . . Több sem kellett. . . . A vigyázat megerősítette képzeletét, megbontotta a leány gondolkodás módját s most már sejtette mi a neve ennek az ismeretlen búbajos érzésnek.

E körülmény még erősebb tette ismeretlen vágyait; merengővé lett, szülei elővettek, faggatni kezdték. . . . Eredmény persze nem volt. . . .

Nem vitték sehová szülei. Elvonták minden társaságtól, azt hitték, hogy ezzel céljukat érik. . . . Elza ilyenkor sirt, de nem tudott szabadulni érzelmétől. Kutatni kezdett emlékeimben, hol találna valamit megnyugtatót. Neveltségének tünt fel előtte minden remény, pattanásig megfeszített idegei lázba ejték, de a multban csak szomorúságot, a jövőben csak bizonytalanságot látott.

De még e bizonytalanságban sem tudott megnyugodni. Addig boldog volt, ha színes álmai voltak, most bszantotta ez is s egyre változásért lihegett keble.

Éz készt. . . .

A tanár valami nagyon érdekesről beszélhetett. . . . A leányhad kacagni kezdett. . . . Elzát fölírta e kacaj merengéséből. . . . mintha ő rajta kacagtak volna. Szíve zokogott oly hangosan, hogy a vékony ruhán át tisztán kivethette dobogását. . . . Jédsége még fokozottabb lett, mintha szomszédja meghallani látna lenn a titka. . . .

A télelen magához térítette. Lúppen jökor, a télelésben reá került a sor. Hebegett valamit, teletéért megpirongatta a tanár.

Nem törődött vele. Még jobban visszacséett előbbi hangulata. . . . Egy érezte, hogy most még jobosabb tulajdonosa annak a megnevezhetetlen érzésnek, mert íme már szenvedett is érte;

Végig álmódta e tudattal az órákat

egymásután. Volt pillanata, midőn megijedt, hogy csak ámitja önmagát érzelmével, de ezt teljesen elűzte az a körülmény, hogy a szokott időben anyja ott várta leányát a kijáratnál.

Elza mosolygott édes anyja előtt. Büszkén ment mellette, érezte a reátapadó kíváncsi tekintetekből, hogy mindenki azon tündökölt, mi ennek az oka. A diákgyerekeknek jóakarólag bölintott egyet, ha megvalaki szánakozóban mosolygott rajta, fölemelt fővel nézett vele szemközt s megmutatta, hogy ő nem szégyel szenvedni érzelméért.

Egy ilyen hazamenetel után Elza a szemben levő ház ablakában egy csákt pillantott meg. Az édes bizsergés még kínosabbá lett. Ujra érezte mindazt, a mi hetek óta kinozta a s miről tenni sem tud. Neki dült az ablaknak s nézett ki a verőfénybe és kereste a kéklő égdarabot... elfelejtette a ragyogó csákt.

Másnap ugyanabban az időben egy köpenyeggett akasztottak az ablakfára. A verőfény vakítóan játszott a távolban kigyózó folyó zöldes habjaival... Elza elmerengett s elfelejtkezett álmai közepette a valóról.

Harmadnap kardössörgést hallott. Fölugrott a pamlagról, becsapta az ablakot s rohant föl a kertbe.

Leült a lugasba s pár pillanat múlva rohant odább. Balzsamos májusi délelőtti volt. A szőlők közül virágzó gyümölcsfák illatát hozta magával a szél. Atjárta az illatokat... Elzanak nem volt nyugalma. Egyik helyről a másikra bolyongott... Egy virág ágynál, nyíló virágok között megtelepedett. Almai erőt vetek rajta, de csodálatosan másképpen nyilatkozott meg mint azelőtt. Az érzelem bűbájosa ereje enyhülni kezdett, de álmaiban a verőfény, virágillat s a kéklő ég közepette alakok kezdtek megjelenni. Eddig csak a szív működött s most egyszerre a képzelet kezdett uralkodni a leánya gondolatjaiban. Elza elhalványodott, megijedt az új változáson... fölszaladt szobájába s lihegve tárta ki az ablakot...

Oda át az a kiállhatatlan, szőke bajszu hadnagy mosolygott a szelességén...

Lázasan bizsergő érzés reszketette meg tagjait, halvány orcáján rózsákat fakasztott a pezsgő vér... egy pillanat és megjelent az eddig tárgyaltalan szerelem az ideál.
Zombory Dezső.

A „Zombor és Vidéke“ kiadó-hivatala tisztelettel kéri előfizetőit, hogy az előfizetések megújítása iránt az illető póstahivataloknál annál is inkább mielőbb intézkedni sziveskedjenek, hogy a lap szétküldésében fönnakadás ne történjék.

Irodalom.

— A „Vasárnapi Ujság“ szeptember 27-iki száma 33 képpel s a következő tartalommal jelent meg: „Tolsztoj Leo, születésének hetvenötödik évfordulóján“ (arczképpel). — „Szália alápoklokra.“ Költmény Hegedűs Istvántól. — Regénytár: „Aranyfüst.“ Regény. Irta ifj. Korányi

Frigyes (Goró Lajos eredeti illusztrációival). — „A tudós családja“. Spanyol regény (képekkel). — „A szökevények.“ Elbeszélés (képekkel). — „A kolozsvári egyetem épületei“ (képekkel). — „Régi himzések a zsolnai parkállításon“ (képekkel). — „Rákóczi tiszabesi ltközetenek emléke“ (képpel). — „A főrdívat furesaságiból“. — „A német császár bályei vadászatai“ (hét képpel). — „Kisfaludy Sándor emléke a Nemzeti Muzem kertjében“ (képpel). — „Az egyetem ifjak Rákóczi bölcsőjénél“ (képpel). — Irodalom és művészet, Közintézetek és Egyetek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg, stb., rendes heti rovatok. A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyedévre négy korona. „Politikai Ujdonságok“kal és „Világkróniká“val együtt, hat korona. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, IV. ker. Egyetem-u. 4. sz.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap“ a legolcsóbb újság a magyar nép számára félévre: 2 kor. 40 fillér.

— Deák Ferenc emlékezete. A haza hőlese születése százados évtordulója al-

kalmából közelgő országos ünnepre Deák Ferenc emlékezete czimvel értékes kis füzet jelent meg, a mely magában foglalja röviden mindazt az anyagot, a mely az országüzerte tartandó Deák ünnepeken az ünnepi program összeállításához szükséges. Deák Ferenc emlékezetéről Móra István írt, a 60-as évek rövid jellemzését Dr. Gööz József fejti Pósa Lajos, Ujváry Béla, ilinke Béla költeményekkel gazdagították a füzet tartalmát, a melyet Deák Ferenc böles mondásából egy csomó idézet s Deák Ferencről szóló apróságok feljegyzése tesz teljessé. A füzetet képek is díszítik. A deák emlékek füzetet kiadta a Lambel-Wodianer féle udvari könyvkereskedés Budapest, Andrássy út 21. sz. ára 20 fillér.

Hirdetések

felvétetnek * * * * *
= legolcsóbb árak mellett
lapunk kiadó-hivatalában.

Vörösmarty-Album

INGYEN!
A „Pesti Napló“, amely eddigelé az „Ember tragédiáját“, Arany János balladait Zichy Mihály illusztrációival, Katona József „Bánk bán“-ját, a Himfy-Albumot, a Költők Albumát, tavaly a remek kivitelű Zichy-Albumot, stb. adta olvasóinak a könyvpiacon általános feltűnést keltő kiállításban, az idén eddigi kiadványait felülmúoi fényvel és pompával, a Vörösmarty Mihály-Albumot fogja olvasóinak karácsony ajándéku adni.

A Vörösmarty-Album, a Zichy-Albumnál is díszesebb kiállításban nagy kvart alakban fog megjelenni. Magában foglalja a költő életrajzát. Csongor és Tündér, Vörösmarty-nak a kedves és drámai költeményét, a „Szózatot“, a „Vén cigányt“, „Szép Ilonkát“, és „Vörösmarty-nak“ legkiválóbb költő alkotásait, kiváló művészek eredeti festményeivel és rajzaival, 20 műmellékletben és számos szövegbe nyomott képpel és illusztrációval, a valóban remek kivitelű műlapoknak egy része gyönyörű színnyomásu lesz, amilyen eddig alig jelent meg magyar díszműben. A Vörösmarty-Albumot megszerzhetik mindazok, a kik a Pesti Naplóra, a mely a legrégibb, legfüggelenebb és egyike a legelterjedtebb politikai napilapoknak, egy évre előfizetnek.

Akik most lépnek az előfizetők sorába és akar havonta is, de állandóan, legalább egy évig előfizetők maradnak, szintén megkapják a Vörösmarty-Albumot. Minden félreértés elkerülése végett megjegyezzük, hogy akik a Zichy-Albumot az 1903 évre való előfizetés alapján, tehát 1903. évi ajándéku kapták, azok a Vörösmarty-Albumot csak ugy kapják meg, ha ujra egész évre előfizetnek.

A „Pesti Napló“ előfizetési ára: Egész évre 28 kor.; félévre 14 kor.; negyedévre 7 kor.; egy óra 2 kor. 40 fillér. Szerkesztősége és kiadóhivatala: Budapest, VI., Andrássy-ut 27. szám alatt van.

Makacs székrekedésnél és aranyérvnél mindig bevált a
Rohitsi
„Styria“-forrás.

Kávés tea

első kézből.
Vagyis egyenesen a termelőtől, ennek következtében teljes jótállás valódi, hamisítatlan minőségért a

Képzeltető legolcsóbb árak mellett.

Több mint 100.000 holdas jávaszigeti birtokunk a legrendszeresebb módon kezeltek, kávéfajtáink igen zamatosak és kitűnő minőségűek. Saját védjegyünk Jávaflor.

K A V E:

Jávaflor legfinomabb 4¼, kiló frt 6.65
„ finom 4¼, „ „ 5.90
Jávabrazil keverék 4¼, „ „ 5.45

Vám és bérmentve minden pósta állomáshoz szállítva. Arjegyék ingyen és bérmentve

Türk és Társa

Jávaszigeti nagybirtokosok.

Saját termésti kávé- és tea-eladás.
Trieszt via dell' acquedotto 38.

O v á s.

Aki egészségére az emberélet legvégső hátráig gondoskodni akar, az mellőzze a nadrágszíjat, övedzőt, vagy alkalmatlan clavutt nadrágtartót, mert ezáltal a vérkeringés akadályoztatik, és minden nemes szerv, mint gyomor, vese, lép stb. működésükben megakadályoztat, nak, ami komoly betegségekhez vezet.

„Cs. és kir. kizár. szabadalmazott Mach-féle egészségli nadrágtartó” mellőz ezeket a hátrányokat, egészséges és kellemes viselési nyújt a nadrágnak azért, mert a talpallók mint den testmozgásnak engednek és a csatban tolatnak és kivált azért is, mert a nadrágtartók jó, nyulékony gummióbb állítatnak elő.

A Mach-féle szabad. egészségli nadrágtartóknál a talpallók csak egyszer gomboltatnak a nadrággombokra és addig maradnak rajta, míg a nadrágot viselik. A nadrág felhuzás és leve tésnél a talpallók a csatba egyszerűen be- vagy kiakaszthatnak. — Miután a folytonos fel- és legombolás a talpallóknak a gombokra elesik, a felöltözés és levételközé kétszer olyan gyorsan megy, és a kellemetlen gombelvisztés teljesen ki van zárva.

A Mach-féle egészségli nadrágtartók a nadrágnak a testen az igazi formát kölcsönzik. K. minden nadrághoz külön talpallót (egy nadrághoz külön talpallót 20 krajczárba kerülnek) és a nadrágot a talpallókon a szekerénybe akasztja, annak mindig sima ráncz nélküli nadrágja lesz. — Vásárlásnál kérjük csakis a Mach-féle egészségli nadrágtartót, Mach nadrágtartó gyárából Brinnben, mert egyik gyártnányt sem bírja ezeket az előnyöket: árai pedig uraknak 50 kr., 1 ft és 1 ft 50 kr., fiuknak 25, 35 és 45 kr. Kapható: Zomborban

Bikár P. Milutin és
— ifj. Goldfahn Sándornál.

Clayton & Shuttleworth
Vezető-közet
63. Sz.
mezőgazdasági gépgyárakosok © Budapest
által a legújanyvább árak mellett ésszámhatnak.

Columbia-Drill
A legjobb szervelőgépek, szekeravágók, répvágók, zokkocsa-moraszók, darálóok, 60-65-malmok, egytámasz a szél-ekék.

Locomobil és gőzcéplőgép-készletek
A lovahá jargány-céplőgépek, löher-céplők, díszítő-jornak, aratógépek, sémánygépek, jorvak.

Közelítő drépgépek kine utca irányban és bérmenter háltatnak.

3- és 3-veas ekek és minden egyéb gazdasági gépek.

Lincolni törzsgyáruk a világ legnagyobb locomobil- és céplőgép-gyára.

Millió hölgy használja a FEOLIN-t.

Kérdezz csak házi orvosát vagy a „Feolin” nem-e a legjobb cosmetikai szer a kéznek, hajnak és fogaknak? A legzsiatalanabb arc és a legcsinnyabb kezec ekkéül, né fronságot és alaktól nyerhetnek „Feolin”-használatá által. A „Feolin” egy 42 legnemesebb és legzsiabb növényből előállított szappan. Állhatunk továbbá, hogy az arc redői és ráncái, borotkái (Mitesser) és arcpörpésék (Wimmerli) stb., a „Feolin”-használatá által nyomtalanul eltűnnek. A „Feolin” a legjobb hajhullató — hajjáló — és hajszéplő szer, megakadályozza a hajhullást, a megkopaszodást és a fejbetegségek előlévését. A „Feolin” egyben a legzsiabb és lezsiabb bőrgyógyászati szer. Aki a „Feolin”-t általánosan szappan helyett használja, fiatal és szép marad. Kötelezzük magunkat a pénz szonnai visszafizetésére, ha a „Feolin”-használatá nem sikerül. Egy darab ára 1 korona, 3 darab 250 korona, 6 darab 4 korona, 12 darab 7 korona. Egy darab utáni porto 20 fillér, 3 darabon felül 60 fillér. Utánvétel 60 fillérrel több. Megrendelhető **FEITH M.** Braktárban, Bécs, VII., Mariahilferstrasse 38.

Oblát Henrik férfisزابó Zombor

ajánlja nagy raktárát mindenemű bel- és külföldi, brünni és angol szövelekből készitendő

férfi- és gyermek ruhákat.

Kész deákruhák

a legújabb façonnal, raktáron vannak és olesó áron kaphatók.

Gyógyszerész

Thierry A. Balzsama

legjobb étrondí háziszor

elmészési zavarok, gyengeség, rosullét, gyomoréges, felfuvadás, sib ellen, köhögés-esállító, göröcsállító, nyálkaoldó, tisztító. 12 kies. vagy 6 keltős üveg ládával együtt 4 kor.

Thierry A. gyógyszerára az Órangyalhoz Pregrada Rohitsch-Sauerbuna mellett.

Valódi csak az itt látható apácza védjegygyel.

Ajánlatos e szert utazáson magunkkal vinni.

Thierry A. Centifolia kenőcs

a legszilárdab szívókenőcs, alapos tisztítása által fájdalom csillapító, gyorsan gyógyító hatású, megszabadít puhítás által mindentelék behatolt idegen testektől. Hegymászóknak, kerékparozóknak és lovaglókink nélkülözhetetlen. Posta után bérmentve 2 Tégely 3 kor. 50 fill.

Thierry A. gyógyszerára az Órangyalhoz Pregrada Rohitsch-Sauerbrunn mellett

Okavodjunk utánzattól és figyeljünk a fenti minden tégelybe beégetett védjegyre.

Ajánlatos e szert utazáson magunkkal vinni.

Küzponti raktár: Budapest Török J. gyógyszerárában, Zágráb Mittelbach S. gyógyszerárában, Bécs Brady C. gyógyszerárában.

Fiatal 18-20 éves rövid- és röfös-áru segéd

ki a horvát, német és magyar nyelvet beszéli, felvétetik

Kerpner Bernhard úrnál Djakováron,

ahová az ajánlatok küldendők. Belépés azonnal is lehetséges.

Ön kétségbe esik,

mert gyermekét folyton sír. Ön csak mindentelék házi szert alkalmazott. Orvosa már nem tud tanácsot adni. E-on állapottól a pelénka okozza, mert nem elég jó, a varrások sértek a gyermeknek. A szamos gyermek orvos és szülész azonnal ajánlott hygienikus pelénka alkalmazását. Ezekben sem varras, sem szert, minesen, megzsiadályozzák a gyermek sebesülését, nem kell sem magyarázni, sem feltérteni és nem drágábbak mint a többiek. Egy tucat ár 10 korona. Megrendelések a tisztelendő helyre intézendők.

M. FEITH, Wien, VII., Mariahilferstrasse 38.